

De bedoeling is dat tuinders in het Westland regenwater in de ondergrond gaan injecteren | foto: Pixabay

Haalbaarheid van waterbank in Westland onderzocht

03 juli 2019 H2O-Online

Is het mogelijk om met een waterbank voor tuinbouwbedrijven de verzilting van de ondergrond in het Westland tegen te gaan? Een eerste verkenning wees uit van wel. Een aantal kennisinstellingen gaat nu het systeem uitwerken. Eind 2020 moet duidelijk zijn of het idee van de waterbank echt levensvatbaar is.

De Waterbank Westland is een organisatorische oplossing, die het mogelijk maakt dat de tuinbouwsector voldoende overtollig regenwater in de ondergrond injecteert om de zoetwatervoorraad aan te vullen. Het onttrekken van grondwater kost een tuinder dan geld of rechten en het injecteren van hemelwater levert juist geld of rechten op. Hiermee wordt gezorgd voor een betere balans tussen vraag en aanbod van water.

Sija Stofberg

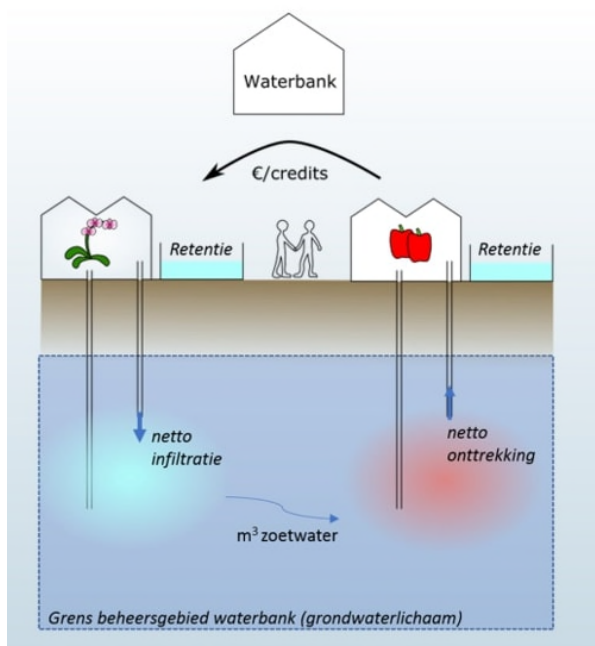
Deze aanpak verschilt wezenlijk van die in het buitenland, zegt onderzoeker Sija Stofberg van KWR Water Research Institute. “Andere landen hebben al waterbanken, maar deze zijn puur bedoeld voor het grondwatergebruik in gebieden met watertekorten en niet voor het tegengaan van verzilting. Dat maakt het systeem in het Westland uniek.”

Project binnen COASTAR

De waterbank is een van de projecten in het kader van het initiatief COASTAR, waarin naar innovatieve oplossingen wordt gezocht voor het zoetwatervraagstuk in Zuid-Holland. COASTAR is een samenwerkingsverband van Allied Waters, Arcadis, Deltares, KWR en bedrijfsleven en overheden in Zuid-Holland. Bij de Waterbank Westland zijn de provincie, de gemeente Westland, Hoogheemraadschap van Delfland, Evides Waterbedrijf en Glastuinbouw Nederland betrokken.

De waterbank moet het probleem van verzilting tackelen, vertelt Stofberg. “De glastuinbouwsector in het Westland heeft veel water nodig. De bedrijven met een grote watervraag gebruiken behalve regenwater nu ook brak grondwater dat ze ontzilten. Het zoute restwater dat hierbij vrijkomt, wordt dieper in de ondergrond terug gestopt. In het nieuwe systeem hoeft dat veel minder, omdat er zoet water beschikbaar is. Gebruik van brak grondwater zal wel nodig blijven, maar door zoet regenwater in de ondergrond te brengen kan verdere verzilting worden tegengegaan. Tevens verdwijnt overtollig regenwater in vooral de winter niet meer naar het oppervlaktewater. Er is dus geen onnodige verspilling.”

De KWR-onderzoeker noemt nog een bijkomend voordeel. “Het waterschap ziet de bassins van de tuinders als een mooie kans om wat te doen aan de wateroverlast bij hevige buien. Als bassins wat leger zijn omdat het water wordt gebruikt voor infiltratie, kunnen die bij een bui meer hemelwater opvangen.”

Netto verzoeting

In 2018 is een eerste verkenning uitgevoerd naar de potentie van een waterbank. Hieruit kwam naar voren dat de technische randvoorwaarden grotendeels gunstig lijken en er beleidsmatig en juridisch mogelijkheden maar ook vragen zijn. Stofberg: “Wij hebben vooral gekeken naar de balans in de watervraag van tuinders en het aanbod van regenwater. Onze conclusie was dat over het geheel genomen een netto verzoeting kan worden gecreëerd in plaats van een netto verzilting zoals nu. Al kunnen er wel lokale verschillen zijn.”

Dat nodigde uit tot nader onderzoek. Onlangs is een nieuwe onderzoeksfase gestart die tot eind 2020 duurt. De onderzoekers gaan de hydrologie, de waterkwaliteit en de kosten en baten van het systeem kwantificeren. Ook wordt gekeken naar effecten en risico's en naar beleidsmatige en juridische aspecten. Verder wordt de waterbank vergeleken met andere mogelijke oplossingen.

“We gaan bekijken hoe het systeem zowel technisch als economisch kan worden ingevuld”, licht Stofberg toe. “Een mogelijkheid is dat een tuinder die grondwater onttrekt, het gebruik van brak water moet compenseren met het inbrengen van zoet water. Dat kan bij een andere tuinder, maar bijvoorbeeld ook door water op te vangen op een groot dak van een bedrijf in een andere sector. Dit bedrijf kan dan aanbieden om tegen een vergoeding regenwater te infiltreren in de ondergrond.”

Eind 2020 duidelijkheid

De uitvoerbaarheid van de waterbank staat of valt met de medewerking van de tuinbouwsector, zegt Stofberg. “Wij zijn blij dat de koepelorganisatie Glastuinbouw Nederland meewerkt aan het concept. We gaan bij tuinders toetsen of het idee past bij de praktijk. Ik merk wel dat het probleem van verzilting bij hen leeft en zij er iets mee willen doen.”

Eind 2020 moet definitief duidelijk zijn of de Waterbank Westland haalbaar is. Stofberg ziet het zonnig in en verwacht dat dan een pilot van start zal gaan. “Wij willen het systeem eerst kleinschalig uitproberen om te kijken of alles werkt zoals we hebben bedacht. Want het systeem is zo groot dat uiterste zorgvuldigheid geboden is.”